

При цьому запорукою ефективності партнерства шкіл та університетів є готовність педагогічних працівників, членів партнерства, здійснювати спільну діяльність, яка сприяє кращому розумінню специфіки кожного рівня освіти, можливостей реалізації освітніх реформ та різних форм професійного розвитку.

Список використаних джерел

1. Ямшинська Н.В. Співпраця між середньою школою та ВНЗ при вивченні іноземних мов.
2. ITSTEP University зустріч Brainstorm: «Школа – Університет: співпраця і взаємодія».

УДК 37.016:004+37.091.12.046-021.68:004](07)

Овчарук Оксана

ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНИХ РАМКОВИХ ПІДХОДІВ У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ

Розкрито використання міжнародних рамкових документів у процесі розвитку цифрової компетентності вчителів у системі післядипломної педагогічної освіти. Описано Рамку цифрової компетентності (DigComp 2.1) та п'ять основних цілей/кроків для використання вчителем Рамки цифрової компетентності у процесі навчання цільової групи та для самоосвіти: адаптація та специфікація, оцінка компетентності, навчання тренерів, навчання кінцевих користувачів, визначення та сертифікація. Виокремлено важливість використання рамкових підходів, що створюють можливості та надають методологічний інструментарій вчителям у їхній практичній роботі для організації навчання та самоосвіти в сфері цифрової компетентності.

Ключові слова: *цифрова компетентність; рамкові документи; вчителі; післядипломна освіта; DigComp; ICT*

The use of international framework documents in the process of development of digital competence of teachers in the system of postgraduate pedagogical education is revealed. The Digital Competence Framework (DigComp 2.1) and five main objectives / steps for the teacher to use the Digital Competence Framework in the target group learning and self-education process are described: adaptation and specification, competence assessment, training of trainers, end-user training, definition and certification. The importance of using framework approaches that create opportunities and provide methodological tools for teachers in their practical work for the organization of training and self-education in the field of digital competence is highlighted.

Keywords: *digital competence; framework documents; teachers; postgraduate education; DigComp; ICT*

Орієнтація сучасної післядипломної освіти в Україні на міжнародні рамкові стандарти та підходи є невід'ємною складовою сучасних освітніх реформ. Закон України «Про освіту» передбачає, зокрема важливість формування та розвитку ключової інформаційно-комунікаційної компетентності людини (ст. 12) [1]. Це підтверджує й Національна рамка кваліфікацій (НРК), що ґрунтується на європейських і національних стандартах та принципах забезпечення якості освіти. У міжнародних рамкових документах щодо освітніх стандартів та вимог інформаційно-комунікаційна компетентність носить назву «цифрова компетентність», що передбачає впевнене та відповідальне використання цифрових засобів у навчанні, роботі та повсякденному житті.

При постійних змінах та розвитку цифрових технологій, їх ролі у наданні цифрових послуг, цифрову компетентність необхідно постійно розвивати, щоб уникнути чи мінімізувати ризики так званого цифрового виключення. Цифрове виключення, насправді, все більше пов'язане з недостатньо розвинутою цифровою компетентністю, а не з доступом до технологій та послуг. Відсутність цифрових навичок може посилити цифровий розрив між

людьми та ризик бути виключеним із спілкування й соціальної взаємодії, що сьогодні все більше залежать від використання медіа- та цифрових засобів. Адже багато нових навчальних ресурсів та можливостей потребують мінімального рівня цифрової грамотності, щоб людина змогла знайти, отримати доступ та ефективно їх використовувати у навчанні та житті.

Останні роки для підтримки розвитку цифрової компетентності у Європейському Союзі було представлено низку стратегічних рамкових документів, що стали орієнтирами для сучасних освітніх реформ. Рамка цифрової компетентності (DigComp 2.1), що була представлена Європейським дослідницьким центром у 2017 році, а згодом й Рамка цифрової компетентності для освітян (DigCompEdu), була доповнена у 2018 році прикладами щодо її використання [2]. Зокрема, у посібнику для освітян (автори С. Клузер та П. Прієго) «Рамка цифрової компетентності в дії. Посібник з Європейської рамки цифрової компетентності», представлено 38 практичних прикладів використання рамкових підходів у системі освіти та працевлаштуванні [3].

Приклади розподілені за п'ятьма галузями цифрової компетентності людини: інформаційна та цифрова грамотність, комунікація та співпраця, створення цифрового контенту, безпека, розв'язання проблем. Важливою частиною прикладів, поданих експертами, є галузь навчання педагогів щодо використання DigComp, щодо того, як розвивати цифрову компетентність, а також представлення досвіду використання DigComp для підвищення кваліфікації вчителів.

Для сучасного вчителя, який опинився у ситуації необхідності проведення дистанційного навчання, важливо підвищити свою обізнаність щодо того, як організувати та провести дистанційне навчання, які він повинен застосувати інноваційні педагогічні підходи. Ці підходи мають бути спрямовані на використання цифрових засобів, орієнтовані на спільну, автентичну, засновану на проектах роботу, і які є найбільш придатними для формування важливих компонентів цифрової компетентності, таких як критичне усвідомлення та оцінювання цифрових даних, інформації та цифрового контенту, вирішення проблем та творчість.

На рис. 1. подано елементи, що представляють п'ять основних цілей, для яких DigComp зазвичай використовується у прикладах їх реалізації. Вони також є п'ятьма кроками відповідного процесу впровадження DigComp.

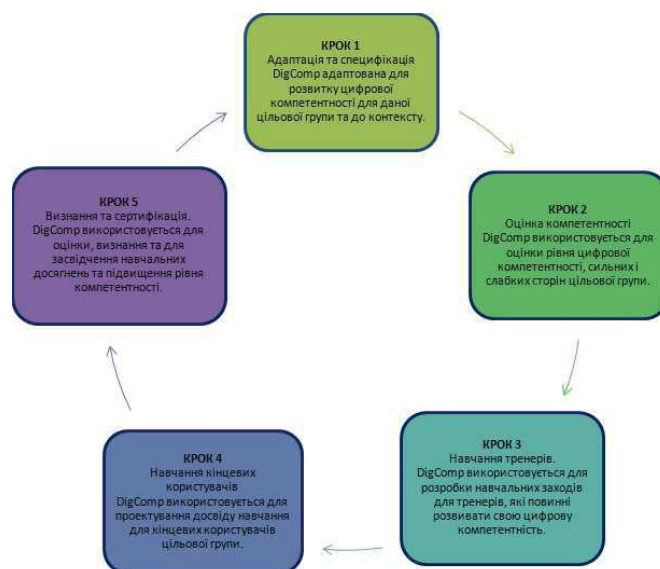

Рис. 1. П'ять основних цілей/кроків для використання вчителем Рамки цифрової компетентності у процесі навчання цільової групи та для самоосвіти [3].

Крок перший – *адаптація та специфікація* – визначається для встановлення відповідних рівнів цифрової компетентності та рівня кваліфікації для певної цільової групи,

або рівня навчання та подальшого стратегічного використання цих рівнів. Цей крок часто ґрунтується на попередній ідентифікації та аналізі потреб та можливостей розвитку цифрової компетентності цільової групи у певному контексті.

Крок другий – *оцінка компетентності* – передбачає застосування рамки DigComp для оцінки рівнів цифрової компетентності, сильних і слабких сторін особи чи цільової групи. Це допомагає зрозуміти, куди слід педагогам потрібно зосередити зусилля, та яким чином вимірювати їхній подальший прогрес.

Крок третій – *навчання тренерів* та крок четвертий – *навчання кінцевих користувачів* – DigComp використовується для розробки навчальних заходів для педагогів (тренерів), які повинні розвивати цифрову компетентність, а також навчати інших щодо досвіду формування цифрової компетентності кінцевих користувачів цільової групи.

Крок п'ятий – *визначення та сертифікація* – Рамка цифрової компетентності DigComp використовується для оцінки, визнання та, засвідчення навчальних досягнень у підвищенні цифрової компетентності цільової групи.

Професійний розвиток вчителів, їхня післядипломна освіта та підвищення кваліфікації передбачають постійну самоосвіту, участь у різних формах професійного зростання, оновлення знань щодо міжнародних підходів до розвитку цифрової компетентності у системі освіти загалом. А отже, міжнародні рамкові підходи, зокрема Рамка цифрової компетентності DigComp є орієнтиром для вчителів, широкого загалу користувачів цифрових засобів, що демонструє можливості людини, яка навчається та спрямовує вчителів на досягнення прогресу у розвитку цифрової компетентності своєї цільової аудиторії. Інструменти, що були розроблені Європейським дослідним центром, та систематизовані у п'ять кроків використання згаданої рамки створюють можливості та надають методологічний інструментарій для вчителів у їхній практичній роботі.

Список використаних джерел

1. Про освіту : Закон України від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2017. № 38–39. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 19.05.2020).
2. Іванюк І.В., Овчарук О.В. Відповідь українських вчителів НА COVID-19: виклики і потреби використання цифрових інструментів дистанційного навчання. *Інформаційні технології і засоби навчання*. Т. 77, № 3(2020). – С. 282–291. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3952//https://lib.iitta.gov.ua/721178/>
3. R. Vuorikari, Y. Punie, S. Carretero Gomez, G. Van den Brande. (2016). DigComp 2.0: The Digital Competence Framework for Citizens. Update Phase 1: The Conceptual Reference Model. Luxembourg Publication Office of the European Union. EUR 27948 EN. doi:10.2791/11517
4. Kluzer S., Priego L.P. DigComp into action. Get inspired. Make it happen. A user guide to the European Digital Competence Framework. JRC.2018, Publications Office of the European Union. URL: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC110624> (дата звернення: 19.05.2020).

УДК 37.013.42

**Остапчук Світлана
Тодавчич Наталія**

ІНТЕГРАТИВНА ВИХОВНА ДІЯЛЬНІСТЬ З УЧНЯМИ У РІЗНОВІКОВИХ КОЛЕКТИВАХ

У статті проаналізовано проблему інтегративної виховної діяльності зі школярами у різновікових колективах. Обґрунтовано інтегративну діяльність як умову роботи у мікросоціумі; висвітлено специфіку роботи з різновіковим колективом (РВК), теоретично обґрунтована і практично реалізована інтегративна соціально-педагогічна діяльність по об'єднанню виховних сил шкільних та позашкільних інституцій.